

SAĞLIKLIL ÇOCUK PERİYODİK İZLEMLERİ

Araş. Gör. Dr.Yıldırım Esen
Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi
Aile Hekimliği Anabilim Dalı
07.06.2023

SUNUM PLANI

- **Anamnez ve Fizik Muayene**
- **Tarama Testleri**
- **Sağlıklı Çocuk İzlemi**
- **Bağışıklama**
- **Danışmanlık ve sağlık eğitimi**
- **Kaynakça**

NEDEN SAĞLIKLI ÇOCUK İZLEMLERİ
YAPIYORUZ ?

- Periyodik sağlık muayeneleri ve tarama testleri ; sağlıklı görünen insanların fizik muayene, laboratuvar tetkikleri, bağışıklama programları gibi standart işlem kullanılarak risk gruplarına göre belli aralıklarla değerlendirilmelerini içeren taramalardan oluşmaktadır.
- Periyodik sağlık muayeneleri ve tarama testleri aynı zamanda bireye özgü riskleri değerlendirerek başvuran kişi için sadece danışmanlık ve eğitimi kapsayabilen zgn zmler içerir.

ANAMNEZ

- Doğum öncesi , doğum , doğum sonrası bilgileri
- Aşı ve hastalık öyküleri
- Özgeçmiş ve soygeçmiş
- Beslenme
- Büyüme ve gelişim basamakları
- Ev ve çevre ortamı
- Bebeğin bakımı ile kimlerin ilgilendiği

FİZİK MUAYENE

- Her ziyarette mutlaka tam bir fizik muayene
- Fizik muayene bir tarama yöntemi
- **İşitme- görme**
- **Boy, kilo ve baş çevresi**
- Her izlemde nöromotor gelişiminin değerlendirilmesi
- 6 ay-1 yaş arası bebek takiplerinde en az bir kez **inmemiş testis** muayenesi
- Puberte muayenesi
- Çocukta istismar bulguları

TARAMALAR

YENİDOĞAN DÖNEMİ TARAMALARI

- Fenilketonüri-Konjenital Hipotroidi-Biotinidaz Eksikliği-Kistik Fibrozis Taraması
- Gelişimsel Kalça Displazisi
- Yenidoğanda Görmenin Değerlendirilmesi
- Prematüre Retinopatisi
- Yenidoğan İşitme Taraması
- D vitamini Profilaksisi

BEBEK VE ERKEN ÇOCUKLUK TARAMALARI

- İşitmenin Değerlendirilmesi
- Görmenin Değerlendirilmesi
- Anemi Taraması, Demir Proflaksisi
- İnmemiş Testis Muayenesi
- Hiperlipidemi taraması
- Arteriyel Tansiyon Ölçümü
- Bilişsel Gelişim, Dil Gelişimi, Sosyal ve Duygusal Gelişim, Kaba-Motor ve İnce-Motor Gelişimin Taranması
- Yaygın Gelişimsel Bozuklukların Taranması

NEONATAL TARAMALAR

3 ila 5 günlük yeni doğanda erken tanı için yeni doğan taraması yapılmalı, topuk kanı alınıp alınmadığı sorgulanmalı alınmadı ise topuk kanı alınmalıdır.

1

**HAZİRAN ULUSAL
FENİLKETONÜRİ
GÜNÜ**

Bir damla topuk kanı hayat kurtarır.

**Ülkemizde doğan tüm
yenidoğanlardan**

ÜCRETSİZ

**topuk kanı alınır, zeka
geriliğine neden olan kalıtsal
metabolik hastalıkların erken
teşhisi yapılır.**

#UlusalFenilketonüriGünü
FENİLKETONÜRİ

KALITIMSAL BİR HASTALIKTIR.

Yenidoğandan topuk kanı alınarak
tespit edilebilen bu hastalık özel diyetlerle
kontrol altında tutulabilir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
SAĞLIK BAKANLIĞI

saglik.gov.tr

/SaglikBakanligi

- FENİLKETONÜRİ
- KONJENİTAL HİPOTİROİDİ
- BİYOTİNİDAZ EKSİKLİĞİ
- KİSTİK FİBROZİS
- KONJENİTAL ADRENAL HİPERPLAZİ

DEMİR PROFİLAKSİSİ - D VİTAMİNİ PROFİLAKSİSİ

- **4-12 ay arası** bebeklerde **demir profleksisi** yapılmalı,
- **9 aylık** olduklarında **hemoglobin (Hb)** değerleri bakılmalı,
- **12-24 ay** grubundaki çocuklarda palmar solukluk muayenesi yapılarak gerekli durumlarda demir eksikliği tedavisi başlanmalı,
- **5 yaş ve erken orta ve geç adolesan** dönemde birer kez **hemoglobin** bakılmalıdır.
- Doğumdan itibaren 1 yaşına kadar tüm bebeklere günde 400 IU D vitamini

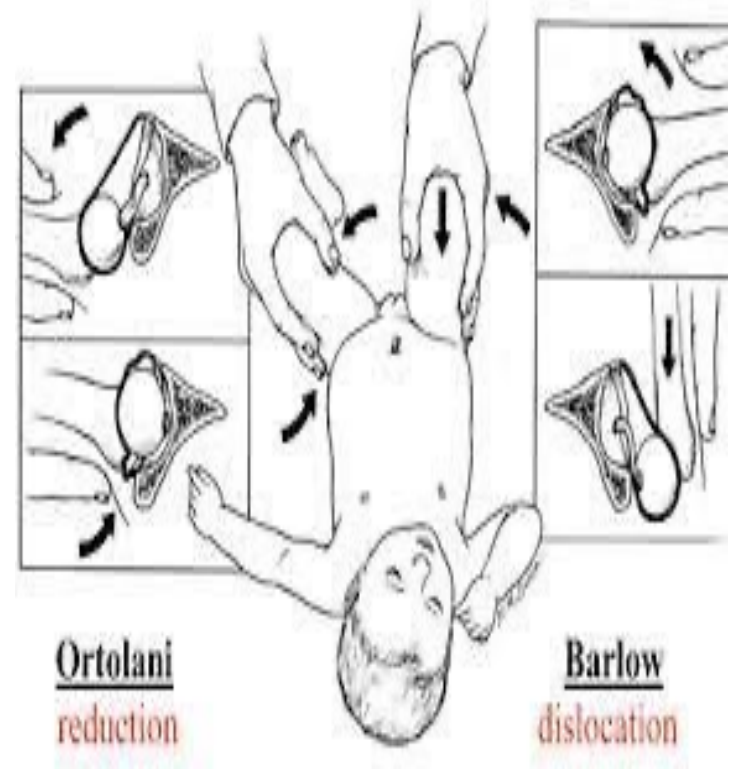

İNMEMİŞ TESTİS MUAYENESİ

6 ay-1 yaş arası bebek takiplerinde **en az bir kez** inmemiş testis muayenesi yapılmalıdır.

GELİŞİMSEL KALÇA DİSPLAZİSİ

- Doğumdan sonra **ilk 48 saatte aileyi bilgilendirme,**
- **3. ve 4. haftada fizik muayene**
- Aile hekimince **4. izlem olan 41.gün** izleminde Gelişimsel Kalça Displazisi (GKD) taraması yapılması zorunludur.

GÖRMENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

- Görme keskinliğini tarama amaçlı **yenidoğanın 15. gün** izlemi ve sonrasında her izlemede bebeğin görmesi değerlendirilmeli
- **3 yaştan sonra** görme keskinliği muayenesi yapılmalı
- **36-42 aylık çocuklara** aile hekimi tarafından **kırmızı refle testi** yapılmalı

ACTUAL ACUITY

LETTER SIZE 2 10
METER FOOT

EQUIVALENT VALUES

DECI- 6 20 Log
MAL METER FEET MAR

Patti Pics™

LOGARITHMIC VISUAL ACUITY CHART
WITH NOTATIONS FOR TESTING AT 3 METERS (10 FEET)

19M 3/10 19 63 0.16 6/20 20 125 0.8

15M 3/10 15 50 0.20 6/20 20 100 0.7

12M 3/10 12 40 0.25 6/24 24 80 0.6

9.5M 3/10 9.5 32 0.32 6/19 19 63 0.5

7.5M 3/10 7.5 25 0.40 6/15 15 50 0.4

6M 3/10 6 4.8 0.50 6/12 12 40 0.3

4.8M 3/10 4.8 16 0.63 6/9.5 9.5 32 0.2

3.6M 3/10 3.6 12.5 0.80 6/7.5 7.5 25 0.1

3M 3/10 3 10 1.00 6/6 6 20 0.0

2.4M 3/10 2.4 9 1.25 6/4.5 4.5 15 0.1

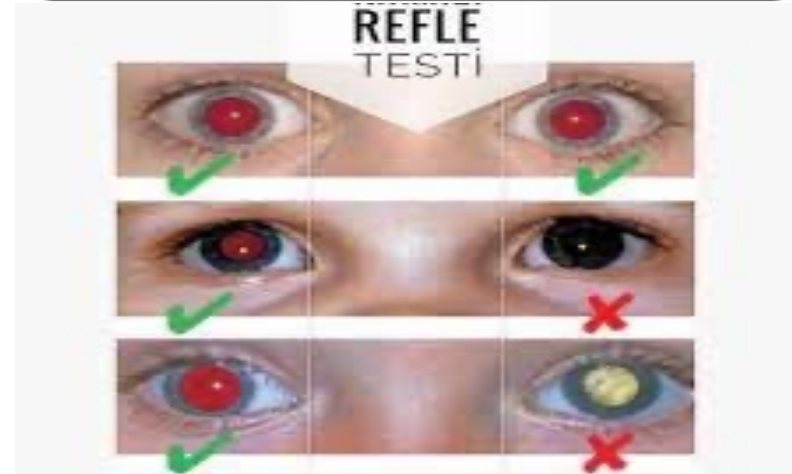
1.9M 3/10 1.9 8.3 1.60 6/3.7 3.7 10 0.2

1.5M 3/10 1.5 5 2.00 6/3 3 10 0.3

1.2M 3/10 1.2 4 2.50 6/2.4 2.4 8 0.4

PrecisionVision®
944 First Street • La Salle, IL 61301 • U.S.A. • Phone: (815) 223-3022 • Fax: (815) 223-2224
E-Mail: precisionvision@mindspring.com • Web: www.precision-vision.com

CAT. NO. 2524

PREMATURE RETİNOPATİSİ

Prematüre retinopatisi muayenesi yapılması açısından **“32. hafta ve/veya 1500 gr. altı doğan bütün** bebeklerin aile hekimleri tarafından bir göz hastalıkları kliniğine/hekimine rutin olarak yönlendirilmesi önerilir.

YENİDOĞAN İŞİTME TARAMASI

- Bebek doğduktan sonraki **ilk 72 saat içerisinde** taburcu olmadan önce hastanede yapılması gerekmektedir.
- 1 ay içinde taramanın tamamlanması , eğer kayıp varsa 3 ay içinde tanı alması ve bebeğin 6. ay izleminde ise cihazlandırılması

BEBEKLİK VE ÇOCUKLUK ÇAĞI AĞIZ VE DİŞ SAĞLIĞI

- Ağız diş sağlığının korunması amacıyla bebekte ilk süt dişinin çıkmasıyla birlikte başlayan diş hekimi kontrolleri, altı aylık periyodlarla tekrarlanmalıdır.
- Diş çürüğü, diş eti iltihabı ve değişik anomalilere ve diş travmalarına karşı önlem almak amacıyla;

6-7 yaş arası, 12-13 yaş arası ve 15-16 yaş arasındaki çocukları **en az birer kez** diş hekimine yönlendirir

ARTERİYEL TANSİYON ÖLÇÜMÜ

Hipertansiyon tanısının erken tespiti ve kardiyovasküler olayların önlenmesi amacıyla herhangi bir sebeple muayeneye gelen **3-18 yaş** arasındaki bütün çocuklarda yılda en az bir kez arteriyel tansiyon ölçümü yapılmalıdır.

SAĞLIKLI DİYET DANIŞMANLIĞI

- 0-1 yaş arası bebek,
- 1-5 yaş arası okul öncesi,
- 6-18 yaş arası okul dönemi olmak üzere her dönemde **en az bir kez** sağlıklı diyet konusunda bilgilendirme yapılmalıdır.

YAYGIN GELİŞİMSEL BOZUKLUKLARIN TARANMASI

- **18-36 aylar** arasında bir kez otizm
- **48-60 ay** arasında da bir kez dikkat eksikliği, hiperaktivite ve özgül öğrenme güçlüğü açısından değerlendirilmesi

ÇOCUK İHMALİ VE ÇOCUĞA KÖTÜ MUAMELENİN SORGULANMASI

- **0-6 yaş çocuklarda** her muayenede,
- **7-18 yaş çocuklarda** ise **yılda bir kez** çocuk ihmali ve istismarı ile çocuğa kötü muamele olup olmadığı yönünden sorgulama, gözlem ve muayene yapılması

SAĞLAM ÇOCUK İZLEMİ

- Doğum sonrası ilk hafta içinde
- 15. günde
- 41. günde
- 2., 3., 4. ay izlemi
- 6., 9. ve 12. ay izlemi
- 1-3 yaş izlemi altı ayda bir
- 3-6 yaş izlemi yılda bir
- 7-9 yaş izlemi yılda bir
- 10-21 yaş arası izlemi yılda bir

Doğumdan Sonraki İlk Hafta İçinde Yenidoğanın İzlemi

- **Hepatit B aşısı ,topuk kanı , işitme taraması sorgulanmalı**

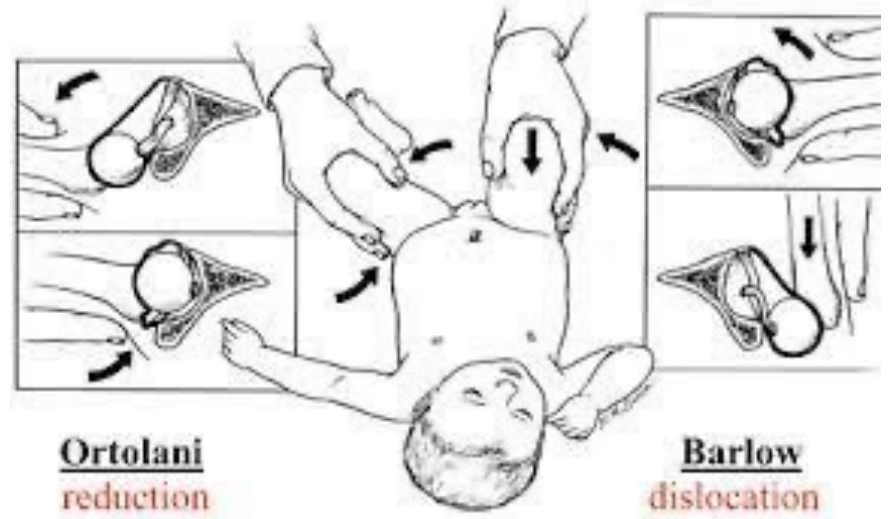
- **Anneye danışmanlık verin**

Emzirme ,Göbek bakımı , Bebek bakımı, Bebekle sağlıklı iletişim , Uyku , El yıkama ,Kazalardan korunma , Aşılamanın önemi ve hastalıklardan korunma , Doktora hemen başvurmayı gerektiren durumlar (ateş, iyi emmeme, kusma, ishal, sarılık, uykuya meyil vs.

- **Bebeğe ücretsiz D vitamini verin**

15. - 41. GÜN Ve 2. Ay İzlemleri

- 41.gün izleminde **GKD taramasını** yapın
- Bebek prematüre ya da düşük doğum ağırlıklı ise ve daha önce başlanmamışsa uygun yönergeleri kullanarak bebeğe **profilaktik demir** başlayın
- 2. ay sonunda
- ✓ **BCG** tek doz
- ✓ **DaBT-İPA-Hib** 1.dozu
- ✓ **KPA** 1.dozu

3. – 4. AY İZLEMLERİ

Bebeği **anemi** yönünden değerlendirin

- 4. ayda bebek **anemi** yönünden değerlendirilmeli (palmar solukluk)
- anemisi yoksa profilaktik dozda demir başlanmalı (1-2 mg/kg)
- 4.ayın sonunda
- ✓ **DaBT-İPA-Hib** 2.dozu
- ✓ **KPA** 2.dozu

6., 9. Ve 12. Ay İzlemleri

- **6.ay** en az bir kez **inmemiş testis** yönünden değerlendirilmeli
- **9. ay** izleminde bebeğin anemisini değerlendirmek için **Hb ve/veya Htc** ölçümü yapılmalı.
- **6.ayın sonunda**
 - ✓ **DaBT-İPA-Hib** 3.dozu
 - ✓ **KPA** 3.dozu
 - ✓ **Hepatit B** 3.dozu
 - ✓ **OPA** 1.dozu
- **12.ayın sonunda**
 - **KPA** rapel
 - **KKK** 1.doz
 - **Su çiçeği** 1.doz

13-36 Ay İzlemleri

- **6 ayda bir** izlem yapılmalı
- **18. ay, 24. ay ve 36. ay** izlemlerinde otizm spektrum bozukluğu açısından değerlendirilmeli
- Fontanel büyüklüğü (ön fontanel 18 aya kadar kapanabilir)
- **2 yaş** riskli çocukta hiperlipidemi taraması
- **3 yaş** kan basıncı ölçümü, görme keskinliği muayenesi
- Çocuklarda **2- 2,5 yaş** arasında tuvalet eğitime başlanabilir

13-36 Ay İzlemleri

- **18.ayın sonunda**
 - ✓ **DaBT-İPA-Hib** Rapel doz
 - ✓ **OPA** 2.doz
 - ✓ **Hepatit A** 1.doz
- **24.ayın sonunda**
 - ✓ **Hepatit A** 2.doz

4-6 Yaş İzlemleri

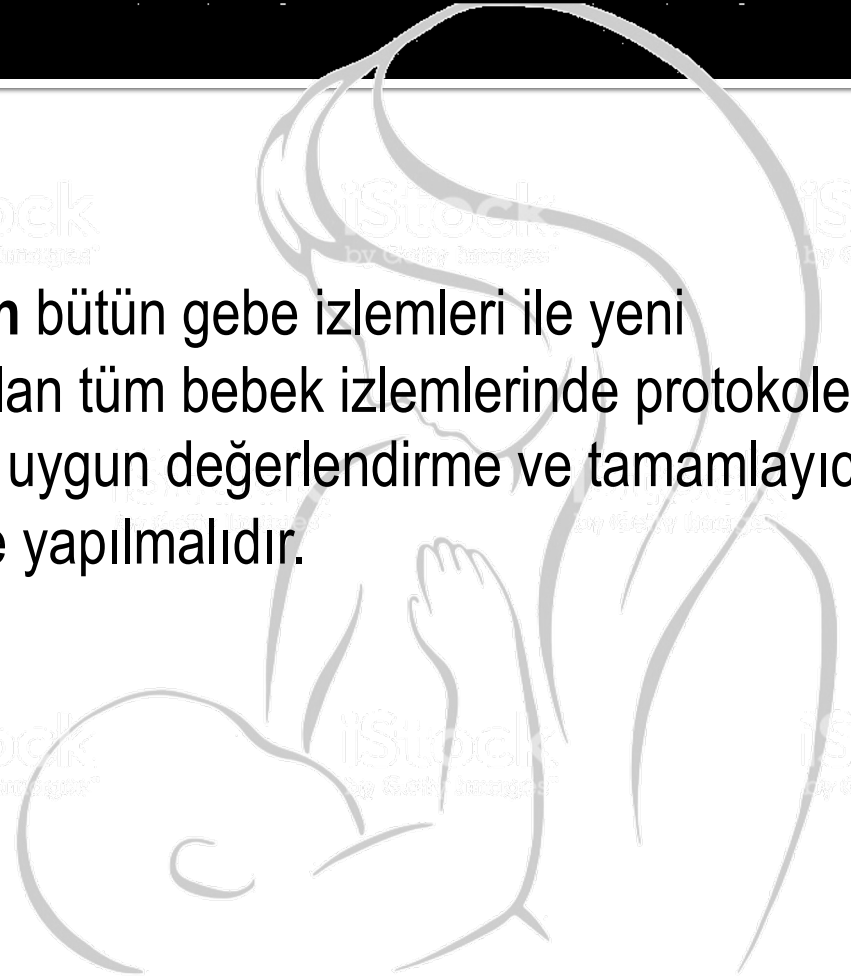
- **Yılda bir** izlem yapılmalı
- Kan basıncı ölçümü
- Hiperlipidemi riski değerlendirilmeli
- **5 yaş** izleminde anemiyi değerlendirmek amacıyla **Hb ve/veya Htc** ölçümü yapılmalı
- İlköğretim **1. sınıfa** başladıysa görme ve işitme taraması yapılmalı
- ✓ DaBT-İPA Rapel
- ✓ KKK Rapel

7-9 Yaş İzlemleri

- **Yılda bir** izlem yapılmalı
- **Kan basıncı** ölçümü
- Hiperlipidemi riski değerlendirilmeli

ANNE SÜTÜ VE EMZİRME KONUSUNDA BİLGİLENDİRME

Gebeliğin **32. haftasından itibaren** bütün gebe izlemleri ile yeni doğandan itibaren **2 yaşa kadar** olan tüm bebek izlemlerinde protokole (Bebek ve Çocuk İzlem Protokolü) uygun değerlendirme ve tamamlayıcı beslenme konusunda bilgilendirme yapılmalıdır.

T.C. Sağlık Bakanlığı Çocukluk Dönemi Aşı Takvimi, 2020

Aşılar	Doğumda	1. ayın sonu	2. ayın sonu	4. ayın sonu	6. ayın sonu	9. ayın sonu	12. ayın sonu	18. ayın sonu	24. ayın sonu	48. ayın sonu***	13 yaş
Hepatit B	I	II			III						
BCG (Verem)			I								
DaBT-İPA-Hib			I	II	III			R			
KPA*			I	II			R				
KKK						İD**	I			II	
DaBT-İPA										R	
OPA					I			II			
Td											R
Hepatit A								I	II		
Suçiçeği							I				

*01.01.2019 tarihinden itibaren doğan bebeklere 2., 4. ve 12. aylarda uygulanacaktır.

**25.09.2019 tarihli BDK kararıyla salgın riski olan bölgelerde 9. - 11. ayda ilave bir doz Kızamık içeren aşı (K veya KKK) uygulanacaktır.

***11 Temmuz 2016 tarihinde doğanlardan başlamak üzere, 48. ayına girmiş olan tüm Çocuklara uygulanacaktır. 1 Temmuz 2016 tarihinden önce doğmuş ve halen ilköğretime başlamamış olan çocukların KKK ikinci dozu ve DaBT-İPA aşısı ise 2020-2021, 2021-2022 ve 2022-2023 eğitim ve öğretim dönemlerinde, ilköğretim 1. sınıfta, okul aşılamaları şeklinde uygulanacaktır.

DaBT-İPA-Hib: Difteri, Aselüler Boğmaca, Tetanoz, İnaktif Polio, Hemofilus Influenza Tip b Aşısı (Beşli Karma Aşı)

KPA: Konjüge Pnömonokok Aşısı

KKK: Kızamık, Kızamıkçık, Kabakulak Aşısı

DaBT-İPA: Difteri, Aselüler Boğmaca, Tetanoz, İnaktif Polio Aşısı (Dörtlü Karma Aşı)

OPA: Oral Polio Aşısı (Çocuk Felci Aşısı)

Td: Erişkin Tipi Difteri-Tetanoz Aşısı

R: Rapel (Pekiştirme) İD: İlave Doz

Aşı takvimindeki tüm aşılar ücretsizdir.

BEBEK VE ÇOCUK İZLEME FİŞİ

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
FORM NO : 006
İL : BURSA
İLÇE : NİLÜFER

KURUM :
AİLE SAĞLIĞI MERKEZİ : BURSA NİLÜFER 135 NOLU AI

Muhtarlığı

Adres
A BLO

Telefon

Anne-Baba Akrabalık Derecesi

T.C. 19342657018

Soyadı

Adı

Baba Adı

Ana Adı

Doğum Tarihi 17.12.2018

Kan Grubu

ANNENİN GEBELİK ÖYKÜSÜ

Doğum Tarihi	Öğrenim Durumu	Toplam Gebelik Sayısı	Canlı Doğum Sayısı	Ölü Doğum Sayısı	Yaşayan Çocuk Sayısı	Düşük Sayısı	Ölen Çocuk Sayısı	Bir önceki Gebeliğin Sona Ermesi Tarihi

BEBEĞİN DOĞUMU İLE İLGİLİ BİLGİLER

Doğum Ağırlığı	Doğuma Yardım Eden	Doğumun Yapıldığı Yer	Kan Uyuşmazlığı	Tanı Başlıklar (Doğum Komplikasyonları, Korjenital Defekt, Genetik Hastalıklar)	Riskli Durumlar	Feniketonüri Kan Alın Tarihi

İlk NTP		Mükerrer NTP		Üçüncü Kez NTP	
Alınma Tarihi	/// / / Saat	Tarih	/// / / Saat	Tarih	/// / / Saat
Alınan Hastane					
Barkod No					

AŞILAR

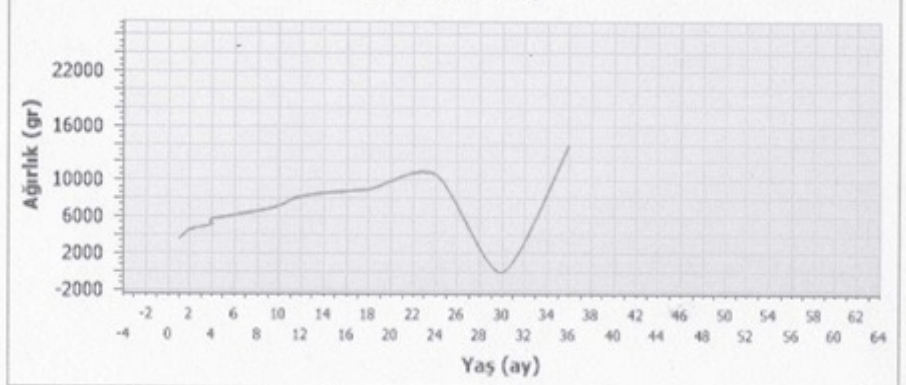
	Doğumda	1 ayın sonunda	2 ayın sonunda	4 ayın sonunda	6 ayın sonunda	12 ay	18 ay	24 ay	İlköğretim 1.sınıfı	İlköğretim 8.sınıfı
Hepatit B	17.12.2018	17.01.2019			15.06.2019					
BCG			28.02.2019							
DaBT-İPA-Hib			28.02.2019	27.04.2019	15.06.2019		19.06.2020			
KPA(Konjüge Pnömonokok Aşısı)			28.02.2019	27.04.2019	15.06.2019	24.12.2019				
KKK(Kızamık, Kızamıkçık, Kabakulak)						24.12.2019				
OPA					15.06.2019		19.06.2020			
Td										
Hepatit A							19.06.2020	24.12.2020		
Su Çiçeği						24.12.2019				

Ailevi Özellikler

Doğumda Ağırlığı : gr

Doğumda Boyu : cm

Ağırlık Gelişim Grafiği

Tarih	Yaş			Ağırlığı	Boyuna	Baş Çev.	Göğüs Çev.	Kalp Çev.	Fontanel	Bulgular	Değerlendirme ve Tanim	İmza
	Yıl	Ay	Gün									
17.01.2019	0	1	3	680	52	36.0						
28.02.2019	0	2	4	600	59	38.0						
08.04.2019	0	3	5	180	61	39.0						
09.04.2019	0	3	5	200	61	39.0						
27.04.2019	0	4	5	735	64	40.0						
15.06.2019	0	5	6	250	67	42.0						
02.10.2019	0	9	7	150	71	43.0				Hemogram : 11.0.		
24.12.2019	1	0	8	300	72	44.0						
19.06.2020	1	6	9	100	80	46.0				Anne Sını Vb EK Gıda.		
24.12.2020	2	0	10	700	93					Anne Sını Vb EK Gıda.		
29.06.2021	2	6	0	0								
29.12.2021	3	0	14	0	95							

DÖZEMLEVEN

Adı Soyadı :

Ünvanı : Hemşire

Tarih : 01.08.2022

İmza :

1) Hekimin Adı Soyadı :

2) Hekimin Adı Soyadı :

3) Hekimin Adı Soyadı :

4) Hekimin Adı Soyadı :

Tarih :

Tarih :

Tarih :

Tarih :

İmza

İmza

İmza

İmza

gibi en uygun şekilde

aklım sağlamsa

Kaynaklar

- Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Aile Hekimliği Uygulamasında Önerilen Periyodik Sağlık Muayeneleri Ve Tarama Testleri
- Türkiye Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Anne Sütünün Teşviki ve Bebek Dostu Sağlık Kuruluşları Programı
- <https://asi.saglik.gov.tr/asi-takvimiz>
- https://hsgm.saglik.gov.tr/depo/birimler/cocuk_ergen_db/dokumanlar/ayinlar/Kitaplar/Bebek_Cocuk_Ergen_Izlem_Protokolleri_2018.pdf

*DİNLEDİĞİNİZ İÇİN
TEŞEKKÜR EDERİM...*